

สนุกระบายสี
จุดประกายระบายฝัน

@ภทบหนรรสหมบิล
แท็บเล็ต
21 ต.ค. - 1 พ.ย. 58

www.nstore.net

อย่าปฏิเสธพลังมด โดยเฉพาะเหล่ามดคันไฟ
ทั้งหลายที่ลงเขี้ยวแต่ละครา ทั้งเจ็บแสบและแสนคัน...

อย่างที่เห็นได้จากผลงานนำเสนอใน โครงการ “**บ้านฝัน เดอะบัณฑิต ปี 2**” ของน้องๆ จาก 11 สถาบันการศึกษาที่ส่งแผนงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนหรือสังคมในด้านที่น้องๆ สนใจ ซึ่งจากใบสมัครของไต่ คณะกรรมการก็คัดเลือกจนออกมาได้เป็นตัวแทน 11 ทีมที่ได้เข้ามารอมาโชว์วิสัยทัศน์ของ “เด็กมิ่งของ” เพื่อลุ้นให้เป็น 1 ใน 5 ทีมที่จะได้เข้าสู่รอบต่อไปเพื่อลงมือปฏิบัติจริง และร่วมถ่ายทอดรายการเรียลลิตี้ในชื่อเดียวกันกับโครงการ เพื่อเตรียมออกอากาศทางทีวีดิจิทัล ช่อง NOW26 น้องๆ ทั้ง 11 ทีมที่ผ่านเข้ารอบมาประกอบด้วย **มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** กับโครงการ “คนเลี้ยงควาย ควายเลี้ยงคน” **มหาวิทยาลัยพะเยา** จากโครงการ “เปลี่ยนซีพีให้มีค่า (ก๊าซชีวภาพ) แก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากมูลสัตว์เพื่อชุมชน” **จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** จากโครงการ “Check Dam Save Doi” **มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี** จากโครงการ “ทำน้ำ(ใจ)ให้น้ำผ่าน” **มหาวิทยาลัยแม่โจ้** จากโครงการ “ความมั่นคงด้านอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำ ณ ภูน้ำแม่แจ่ม” **มหาวิทยาลัยนเรศวร** จากโครงการ “พลังงานน้ำสร้างแสงสว่างสู่ชุมชน” **วิทยาลัยอินเดรียเทคโนโลยี** จากโครงการ “พิพิธภัณฑ์ พุทธศิลป์” **ครุฑคอน** “ครูบาอาโนชัยธรรมจินดา” **มหาวิทยาลัยหาดใหญ่** จากโครงการ “รากแก้วคืนถิ่นจิตอาสา ปีที่ 5 คืนบ้านให้ปลา ปีที่ 2” **มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์** จากโครงการ “ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคในครัวเรือน” **มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต** จากโครงการ “ใบจากตากแห้งสานฝันธุรกิจชุมชน” **มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ** จากโครงการ “โครงการบัณฑิตจิตอาสา พัฒนา-นาสะอึ่ง”

ทั้ง 11 โครงการจาก 11 สถาบันดังกล่าวนี้ ถือว่าค่อนข้างมีความหลากหลาย ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมอาชีพ ให้กับชุมชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างพลังงานทดแทน ไปจนถึงการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

พลังมด เขยชอบ

ที่น่าสนใจคือ ไม่ใช่แค่มหาวิทยาลัยใหญ่ๆ ติดอันดับต้นๆ ของเมืองไทยเท่านั้น ที่ผ่านเข้ารอบมา เพราะเหล่ามดเขยชอบทั้งหลาย ก็ได้แสดงพลังให้คณะกรรมการเห็นแล้วว่า มีดีเช่นกัน

อย่าง โครงการ “เปลี่ยนซีพีให้มีค่า (ก๊าซชีวภาพ) แก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากมูลสัตว์เพื่อชุมชน” ของน้องๆ จากมหาวิทยาลัยพะเยา ก็ถือว่า มีความน่าสนใจเพราะนอกจากจะสามารถแปลง ซีพี(หมู) ให้เป็นพลังงานได้แล้ว ผลพลวงสำคัญที่เกิดขึ้นคือ น้องๆ สามารถช่วยคลี่คลายปัญหา ความเดือดร้อนของกลิ่นที่หมูที่กำลังจะถูกลามกลายเป็นความขัดแย้งของคนในชุมชนได้อีกด้วย

“เมื่อก่อนสมัยที่คณะเกษตรฯ ลงพื้นที่ฝ่ายเดียวก็พบว่า ชาวบ้านยังมีความต้องการด้านอื่นๆ ร่วมด้วย ตอนหลังเลยชวนนิสิตจากสาขาพัฒนาสังคมมาช่วยลงพื้นที่ด้วย หลังจากนั้นก็เป็นความร่วมมือของทั้งสองคณะค่ะ” **ยู-มาชณา สุวรรณบุตร** นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยพะเยา เล่า

และบอกอีกว่า พอได้เห็นรายชื่อทั้ง 11 สถาบันที่เข้ารอบมานั้น ใจก็แอบท้อๆ อยู่เหมือนกันเพราะมีมหาวิทยาลัยบิ๊กเบิ้มเสียส่วนมาก

“เราเป็นแค่มหาลัยในหมู่บ้าน ก็แอบกลัว เหมือนกันค่ะ แต่ยังไม่เชื่อค่ะ สิ่งที่เราเรียนรู้กับชุมชนอย่างใกล้ชิด คือ อาวุธ ซึ่งสำคัญที่จะทำให้เราผ่านด่านนี้ไปได้ค่ะ” สาวเมืองพะเยา เล่าพร้อมรอยยิ้ม

ส่วน **ลิก-วุฒิชัย สัตันนอด** นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และเป็นประธานโครงการ “รากแก้วคืนถิ่นจิตอาสา ปีที่ 5 คืนบ้านให้ปลา ปีที่ 2” ที่ติด 1 ใน 11 ทีมที่เข้ามาทำพินันในรอบนี้นั้น หมูเล็ก บอกว่า โครงการสร้างบ้านให้ปลาถือเป็นโครงการที่พวกเขาตั้งใจจะกระเสาะโดยส่งต่อจากพี่สู่น้องต่อกันไป โดยจุดเริ่มต้นโครงการเกิดจากการได้พูดคุยกับชาวบ้านบ้านหิละหารต.ทุ่งนรี อ.ป่าบอน จ.พัทลุง และพบปัญหาเรื่องจำนวนปลาที่น้อยลงในอ่างเก็บน้ำป่าบอน ทางกลุ่มจึงร่วมกันคิดที่จะสร้างบ้านให้ปลาให้มีที่อาศัย หลบภัย

และเมื่อโครงการส่งต่อสู่อีกในในฐานะรุ่นพี่ปี 4 เขาก็ขอพี่ชายและญาติให้มาช่วยกันช่วยกันสานต่อเพื่อให้เป็นแหล่งหลบภัย และแหล่งอนุบาลลูกสัตว์น้ำ รวมถึงร่วมผลักดันให้ชาวบ้านเห็นถึงความสำคัญในการอนุรักษ์พันธุ์ปลาในบ่อ กระทั่งสามารถประกาศเป็นเขตห้ามล่าได้ในที่สุด

“เห็นผลงานของเพื่อนๆ ทุกทีมก็มีดีหมดเลยครับ แต่เราก็ค่อนข้างมั่นใจเพราะโครงการของเราพวกเขาแล้ว และพิสูจน์แล้วว่า ทำได้จริง จึงค่อนข้างมั่นใจว่าสู้กับเพื่อนๆ จากสถาบันอื่นได้ครับ” หมูเล็กบอกอย่างมั่นใจ

ขณะที่ **ณัฐกรณ์ บุญหา** ตัวแทนจากวิทยาลัยอินเดรียเทคโนโลยีให้ทีมซึ่งโครงการด้วยแผนการจัดทำ “พิพิธภัณฑ์ พุทธศิลป์” **ครุฑคอน** “ครูบาอาโนชัยธรรมจินดา” ซึ่งถือว่า ค่อนข้างแหวกแนวกว่าเพื่อนๆ ที่ส่วนมากจะสนใจในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเรื่องพลังงานทดแทน แต่กลุ่มนี้กลับเลือกที่จะสืบสานตำนานที่กำลังจะถูกลืมอย่าง **“ครูบาอาโนชัย(ครูบาโน)”** ผู้มีคุณูปการในด้านการส่งเสริมงานพุทธศิลป์ โดยต้องการที่จะรวบรวมผลงานอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครูบาโน ได้สร้างไว้มากกว่า 70 วัดทั้งในจังหวัดลำปาง และจังหวัดใกล้เคียง มาจัดแสดงเป็นนิทรรศการเพื่อให้คนที่นี่และเวียนมาที่วัดปางสมญาได้เรียนรู้

บ้านฝัน

ปลูกพลัง

ได้เวลาพิสูจน์กันของเด็กรุ่นใหม่ กับโจทย์เพื่อการแก้ไขปัญหาสังคมบนเวที ‘บ้านฝัน เดอะบัณฑิต ปี 2’

เรื่อง : ทีมข่าวจุดประกาย

“โครงการของพวกผมค่อนข้างต่างจากเพื่อนๆ ครับ ทีมอื่น ส่วนใหญ่เขาสนใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง แล้วก็เรื่องพลังงานกันมาก เราก็แอบกังวลใจกันนิดหน่อย โดยเฉพาะที่ติดเข้ารอบมา เป็นระดับมหาวิทยาลัยเหมือนกัน ทั้งนั้น มีพวกเราเป็นระดับวิทยาลัยแห่งเดียว แต่ก็สู้ๆ ครับ เพราะเราเชื่อว่า เรายังมีอีกอย่าง ถึงไม่ได้ได้รับเลือกก็ไม่เสียใจครับ พวกเรายืนยันที่จะเดินหน้าทำโครงการนี้ต่อไปตามงบประมาณที่มีครับ”

สำหรับโครงการ “บ้านฝัน เดอะบัณฑิต” ปี 2 เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่าง ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มูลนิธิรากแก้ว และเครือเซ็นทรัล โดย **ดวงกมล โชติชนะ** ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เครือเซ็นทรัลถึงวัดอุปถัมภ์การจัดทำโครงการดังกล่าวว่า สืบเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่สะสมมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สังคมไทยประสบปัญหาต่างๆ มากมาย อาทิ ความไม่สมดุลในการพัฒนา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การขาดจิตสำนึกของชาวพุทธ และพอเพียง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของเยาวชนอันเป็นที่กำลังสำคัญของเราชาติ

“การสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนในด้านต่างๆ เช่น การเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีจิตสำนึกที่มีคุณธรรม มีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสม เพื่อให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยดีด้วยความรอบคอบ มั่นคง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญและก็เป็นที่มาของโครงการบ้านฝัน เดอะบัณฑิต ซึ่งจัดขึ้นปีนี้เป็นปีที่สองแล้ว”

ทักษะนอกห้องเรียน

สำหรับน้องๆ ที่ยังหมกมุ่นในห้องสมุด ซุกตัวอยู่

ในห้องแล็บ ขณะที่เพื่อนๆ ออกมาทำกิจกรรมในโลกกว้าง คงถึงเวลาต้องปรับตัวเสียใหม่ เพราะ **เพ็ญศรี สุทธิศาสตร์** ผู้อำนวยการสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย หนึ่งในคณะกรรมการในกิจกรรมครั้งนี้ยืนยันว่า “เกรดเป็นแค่องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกรับเข้าทำงาน”

และย้ำว่า วันหนึ่ง ความสามารถในการคิดนอกกรอบ และการปรับตัวรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้นั้น ถือเป็น “ทักษะแห่งอนาคต” ที่องค์กรเอกชนโดยมากมองหากันคนรุ่นใหม่ที่ดีขึ้นเข้ามาสมัครงาน

“เป็นเรื่องที่ได้เห็นหลาย มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมประกวดมีการสร้างเครือข่ายหลายๆ คณะ ซึ่งถือเป็นทักษะที่จำเป็นที่เด็กฯ ควรจะต้องมีเมื่อเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน เพราะองค์กรเอกชนจำนวนมากที่เจอปัญหาที่รุ่นใหม่ๆ ทำงานเป็นทีมเวิร์ค หรือประสานงานกับใครไม่ค่อยเป็น แต่ถ้าเด็กได้ทำกิจกรรมกลุ่มในลักษณะนี้ โดยเฉพาะถ้ามีการรวมกลุ่มกันกับเพื่อนๆ จากต่างคณะก็จะประโยชน์กับตัวเองเมื่อต้องเข้ามาในตลาดแรงงาน” เพ็ญศรี เอ่ยอธิบาย

พร้อมยกตัวอย่างน้องๆ ที่เรียนด้านรัฐศาสตร์ พัฒนาชุมชน หรือด้านใดก็ตามที่ต้องข้องเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น การได้ลงพื้นที่เช่นนี้ก็ยังเป็นประโยชน์ในการทำงานต่อไป เพราะจะรู้จักวิถีการเข้าถึง และสื่อสารกับชาวบ้านมากขึ้น

ขณะเดียวกัน ก็ยังวิเคราะห์ถึงจุดอ่อนของเด็กๆ ในปีนี้ คือ โดยมากยังมองไม่เห็นภาพใหญ่ ขณะที่บางโจทย์ยังไม่ชัด บ้างก็ยังไม่สามารถชี้วัดถึงผลกระทบของโครงการได้ว่า มากน้อยแค่ไหน และบางโครงการก็ยังไม่ชัดเจนหรือรูปธรรม แต่ก็ถือเป็นเรื่องเข้าใจได้ด้วยเรื่องของวัยและประสบการณ์ที่ยังต้องเรียนรู้และฝึกฝนอีกมาก

เช่นเดียวกับ **พนา จันทรวโรจน์** กรรมการ บริษัท แซ่หน้ มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่มองว่า น้องๆ ยังค่อนข้างอ่อนในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ในบางโครงการก็ยังมีจุดอ่อนเรื่องความต่อเนื่องและยังยืนยันซึ่งถือเป็นข้อแตกต่างที่สำคัญ ระหว่าง จิตอาสาทั่วไป กับ การทำโครงการอย่างยั่งยืน

“แต่ก็มีบางทีมที่รู้จักใช้ความรู้ที่เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งอันนี้น่าสนใจมาก เพราะมันได้ทั้งชุมชนและตัวเขาเองด้วย”

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข้อดีที่โดดเด่นซึ่งพบได้ในเวทีนี้ นอกจากพลังจิตอาสาและไฟที่เต็มเปี่ยมของน้องๆ ทุกทีมแล้ว เรื่องของเทคนิคการสื่อสารที่แต่ละทีมต่างสรรหาวิธีการนำเสนอข้อมูลก็ไม่แพ้กัน เอกลักษณ์การนำเสนอที่ต่าง อ่านกลอนบ้าง หรือแท็กทีมกันทำเรื่องเพลงก็ยังมี

พัฒนา ไม่ใช่ สงเคราะห์

“เรื่องแรกที่ต้องชื่นชม คือ ความกล้าหาญ เพราะสังคมไทยไม่ค่อยจะชื่นชมคนที่มีจิตอาสามากนัก โดยมักจะไปชื่นชมคนเก่งเสียมากกว่า นี่จึงเป็นความกล้าหาญของน้องๆ ที่เสนอตัวเข้ามาให้ความช่วยเหลือคนอื่น” **ดร.บรรด ปิ่นน้อย** ที่ปรึกษาสถาบันพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาของ พล.ร.อ.สุจินดา คราประยูร หนึ่งในคณะกรรมการให้ความเห็นหลังจากนั่งฟังน้องๆ ทั้ง 11 ทีมนำเสนอรายละเอียดโครงการเรียบร้อยแล้ว

โดยเนื่องจากโจทย์ค่อนข้างเปิดกว้าง เนื้อหาโครงการจึงมีความหลากหลายค่อนข้างมากตั้งแต่ศิลปะวัฒนธรรม การส่งเสริมอาชีพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่

“อย่างเรื่องพลังงานที่พบว่า มีน้องๆ หลายกลุ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับความมั่นคงทางพลังงานค่อนข้างมาก ทั้งเรื่องการกำจัดของเสียจากมูลสุกรมมาสู่พลังงานไฟฟ้า ซึ่งนอกจากจะได้พลังงานมาใช้พร้อมช่วยลดภาวะโลกร้อนจากการปล่อยก๊าซมีเทนที่มีความเข้มข้นในการทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจกมากกว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ถึง 25 เท่าแล้ว ยังแก้ปัญหากลิ่นเหม็นที่เป็นปัญหาเรื่องระหว่างคนในชุมชนได้อีกด้วย ก็รู้สึกดีใจที่น้องๆ หยิบปัญหาที่มันเป็นโจทย์” ดร.บรรด เอ่ย

หากมองในภาพรวม ที่ปรึกษาโครงการปิดทองหลังพระแสดงความเห็นถึงคุณภาพของโครงการทั้ง 11 โครงการที่ผ่านเข้ารอบในครั้งนี้ว่า “ค่อนข้างหลากหลาย หากดีเป็นเกรดก็มีตั้งแต่ดีมากไปจนถึงพอใช้ โดยที่ยังต้องปรับปรุงมากหน่อจะเป็นเรื่องการตอบโต้ และการวัดผลยังไม่ชัดเจน นอกจากนี้ก็ยังมีจุดอ่อนเรื่องความยั่งยืน”

เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ น้องๆ นิสิต นักศึกษา ยังมองภาพของปัญหาได้ไม่รอบด้านพอ และยังไม่สามารถถอดรอยหัวใจครบถ้วน แต่ในความอ่อนด้อยทางประสบการณ์ก็ยังมีข้อดีของจิตอาสาที่สดใหม่ ซึ่งเขาบอกว่า หากเดินไปอย่างถูกวิธีก็จะเกิดประโยชน์อย่างมาก

“หลายๆ ครั้งเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เช่น ไปสร้างห้องน้ำให้นักเรียนแต่ไม่ได้ดูว่า โรงเรียนมีแหล่งน้ำเพียงพอหรือไม่ อันนี้ถือเป็นความปรารถนาดีที่ไม่ได้ดูสภาพแวดล้อม” เขาเอ่ยถึงภาพรวมงานจิตอาสาที่เป็นกันอยู่ไม่เฉพาะในโครงการนี้

โดยฝากคำแนะนำไปยังเหล่าจิตอาสาที่กำลังคิดอยากจะทำโครงการดีให้กับสังคมว่า อันแรกต้องตั้งต้นที่ความต้องการของชุมชนจริงๆ ต้องไปถามเขา ก่อน และเมื่อลงมือทำ ก็ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ ด้วย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง และที่สำคัญ คือ เมื่อตั้งต้นด้วยจิตใจที่ดีแล้ว การลงมือทำอย่างมี “องค์ความรู้” ก็ถือเป็นแรงส่งสำคัญที่ถือเป็นตัวแปรในความต่างระหว่างคำว่า “**สงเคราะห์**” และ “**พัฒนา**”

“ต้องให้ชุมชนเห็นประโยชน์แล้วเขาจะมาทำเอง เรียนรู้ และสามารถดูแลซ่อมแซมเองได้ด้วย จึงจะเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน และเรียกได้ว่า ประสบความสำเร็จไม่อย่างนั้นก็จะกลายเป็นการสร้างความปลอดภัยแทนที่จะเข้มแข็ง”

อย่างไรก็ตาม เขาเห็นว่า ความกล้าหาญที่จะก้าวเข้ามา คือ สิ่งสำคัญที่สุด เรื่องของวิธีการ วิชาการ หรือกระบวนการ มาหาเอาตอนหลังก็ได้ เพราะปัจจุบันมีแหล่งข้อมูลมากมายให้ค้นหา

...ขอแค่ให้มีใจดีอยากจะทำเสียก่อน!

หมายเหตุ : ติดตามชมรายการ บ้านฝัน เดอะบัณฑิต ปี 2 ได้ทางทีวีดิจิทัลช่อง NOW26 ทุกวันเสาร์ เวลา 15.00-16.00 น. ออกอากาศตอนแรก วันที่ 14 พฤศจิกายน 2558